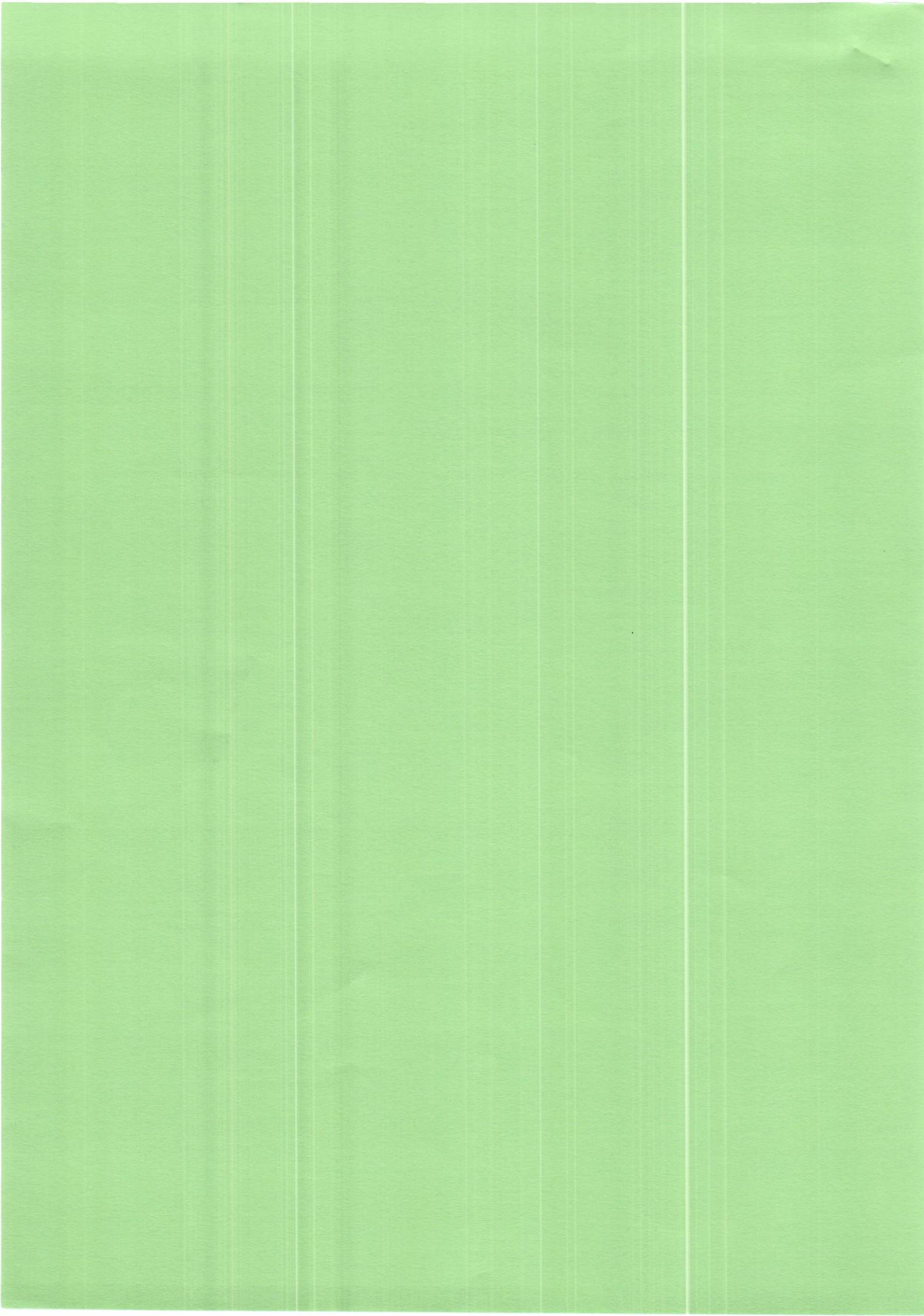

คู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง
อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

งานนโยบายและแผน
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง
โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๔๘๕ - ๐๔๙๓
www.nasuang.go.th

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ที่ ๑๖๗/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ตาม คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่ ๑๕๙/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗ นั้น

เพื่อให้สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการ สำนักปลัด ดังต่อไปนี้

(๑) นางอภิญญา ศรีพันธ์	หัวหน้าสำนักปลัด	ประธานกรรมการ
(๒) นางสาวนรัตน์ ป่าวรีย์	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	กรรมการ
(๓) นายสุชาติ ดีเจริญ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	กรรมการ
(๔) นางสาววนิดา สารภูมิ	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ	กรรมการ
(๕) นางวันดี กานัง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	กรรมการ
(๖) นางสาวสมัยพร คันธี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. นำนโยบาย ข้อเสนอแนะ ที่ได้รับจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมาแปลงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำเสนอในรูปแบบบูรณาการ มีองค์ประกอบที่ได้ครบถ้วนโดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ

๒. วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง ของสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่มีผลกระทบต่อ วัตถุประสงค์เป้าหมายและผลสำเร็จของสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง เพื่อพิจารณาและตอบสนองนโยบาย

๓. พิจารณาความพอเพียงของมาตรการการควบคุมภายในอย่างสมเหตุสมผล ให้การปฏิบัติงานบรรลุผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ เพื่อกำหนดวิธีการควบคุม ป้องกันหรือลดความเสี่ยงของสำนักปลัด เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงาน ลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ติดตามผลการจัดการความเสี่ยงของสำนักปลัด โดยมีแผนงานที่ชัดเจนสามารถบรรลุเป้าหมายใน แผนงานได้ครบถ้วน มีการกำหนดเกณฑ์ ระดับความรุนแรงและการปัจจัยเสี่ยง กำหนดเป้าหมายในเชิงระดับความ รุนแรงที่คาดหวัง และสามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายได้ตามความรุนแรงที่คาดหวังและ สามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายได้

๕. กำกับให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง เสนอคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงจัดทำและทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ทบทวนคู่มือบริหารความเสี่ยง เสนอผู้บริหารเป็นราย ไตรมาส

๖. พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และให้ใช้ระบบ Internet เป็นช่องทางการสื่อสารภายใน
สำนักปลัดในการเผยแพร่นโยบาย กฎระเบียบ คำสั่งและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ
บริหารความเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง

๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสมพร มีทองขาว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ที่ ๑๖๘/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ กองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ตาม คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่ ๑๕๙ /๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗ นั้น

เพื่อให้กองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามพระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งขอแต่งตั้งคณะทำงานกองคลัง ดังต่อไปนี้

(๑) นายชนะวิชญ์ อนันกัญจน์กุล	ผู้อำนวยการกองคลัง	ประธานกรรมการ
(๒) นางสุดารัตน์ พามาดี	เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน	กรรมการ
(๓) นางสาวปิยะนุช คุณนา	เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ปฏิบัติงาน	กรรมการ
(๔) นางสาวกัญจนากา วงศ์มาเกษ	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน รักษาการในตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีกองคลัง	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. นำนโยบาย ข้อเสนอแนะ ที่ได้รับจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมาแปลงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำเสนอในรูปแบบบูรณาการ มีองค์ประกอบที่ดีครบถ้วนโดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ

๒. วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง ของกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่มีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลสำเร็จของกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง เพื่อพิจารณาและตอบสนองนโยบาย

๓. พิจารณาความพอเพียงของมาตรการการควบคุมภายในอย่างสมเหตุสมผล ให้การปฏิบัติงานบรรลุผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ เพื่อกำหนดวิธีการควบคุม ป้องกันหรือลดความเสี่ยงของกองคลัง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงาน ลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ติดตามผลการจัดการความเสี่ยงของกองคลัง โดยมีแผนงานที่ชัดเจนสามารถบรรลุเป้าหมายใน แผนงานได้ครบถ้วน มีการกำหนดเกณฑ์ ระดับความรุนแรงแยกรายปัจจัยเสี่ยง กำหนดเป้าหมายในเชิงระดับความรุนแรงที่คาดหวัง และสามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายได้ตามความรุนแรงที่คาดหวังและ สามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายได้ร่วมกัน

๕. กำกับให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง เสนอคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงจัดทำและทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ทบทวนคู่มือบริหารความเสี่ยง เสนอผู้บริหารเป็นรายไตรมาส

๖. พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และให้ใช้ระบบ Internet เป็นช่องทางการสื่อสารภายใน กองคลังในการเผยแพร่นโยบาย กฎระเบียบ คำสั่งและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ บริหารความเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง

๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสมพร มีทองขาว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ที่ ๑๖๙/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ กองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ตาม คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่ ๑๕๔/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗ นั้น

เพื่อให้กองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งขอแต่งตั้งคณะทำงานกองช่าง ดังต่อไปนี้

(๑) นายธีระชัย บัวภาเรือง	ผู้อำนวยการกองช่าง	ประธานกรรมการ
(๒) นายดุสิต บุญทา	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ
(๓) นายมงคลศักดิ์ ขันทวัตร	ผู้ช่วยนายช่างโยธา	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. นำนโยบาย ข้อเสนอแนะ ที่ได้รับจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมาแปลงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำเสนอในรูปแบบบูรณาการ มีองค์ประกอบที่ดีครบถ้วนโดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ

๒. วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง ของกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่มีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลสำเร็จของกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง เพื่อพิจารณาและตอบสนองนโยบาย

๓. พิจารณาความพึงของมาตรการควบคุมภัยในอย่างสมเหตุสมผล ให้การปฏิบัติงานบรรลุผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ เพื่อกำหนดวิธีการควบคุม ป้องกันหรือลดความเสี่ยงของกองช่าง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงาน ลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ติดตามผลการจัดการความเสี่ยงของกองช่าง โดยมีแผนงานที่ชัดเจนสามารถบรรลุเป้าหมายใน แผนงานได้ครบถ้วน มีการกำหนดเกณฑ์ ระดับความรุนแรงแยกรายปัจจัยเสี่ยง กำหนดเป้าหมายในเชิงระดับความ รุนแรงที่คาดหวัง และสามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายได้ตามความรุนแรงที่คาดหวังและ สามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายได้ตามมาส

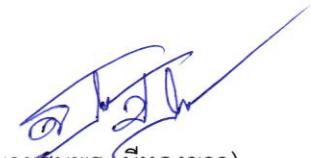
๕. กำกับให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง เสนอคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงจัดทำและทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ทบทวนคู่มือบริหารความเสี่ยง เสนอผู้บริหารเป็นราย ไตรมาส

๖. พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และให้ใช้ระบบ Internet เป็นช่องทางการสื่อสารภายใน กองคลังในการเผยแพร่นโยบาย กฎระเบียบ คำสั่งและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ บริหารความเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง

๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสมพร มีทองขาว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ที่ ๑๗๐/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ตาม คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่ ๑๕๘/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗ นั้น

เพื่อให้กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงขอแต่งตั้ง คณะกรรมการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) นางกัณฑा นิตยารส	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	ประธานกรรมการ
(๒) นางปราณี คุณสมบัติ	ครุ ชำนาญการ	กรรมการ
(๓) นางชัญญา ภารุณรัตน์	ครุ	กรรมการ
(๔) นางสาวกัญญา วงศ์เกษะ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน	กรรมการ	
(๕) นางณัฐปวัสร์ กล่อมเสียง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. นำนโยบาย ข้อเสนอแนะ ที่ได้รับจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงมาแปลงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและนำเสนอในรูปแบบบูรณาการ มีองค์ประกอบที่ดีครบถ้วนโดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ

๒. วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง ของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ที่มีผลต่อวัตถุประสงค์เป้าหมายและผลสำเร็จของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง เพื่อพิจารณาและตอบสนองนโยบาย

๓. พิจารณาความพอเพียงของมาตรการการควบคุมภายในอย่างสมเหตุสมผล ให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่เพื่อกำหนดวิธีการควบคุม ป้องกันหรือลดความเสี่ยงของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงาน ลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ติดตามผลการจัดการความเสี่ยงของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีแผนงานที่ชัดเจน สามารถบรรลุเป้าหมายในแผนงานได้ครบถ้วน มีการกำหนดเกณฑ์ ระดับความรุนแรงรายปัจจัยเสี่ยง กำหนดเป้าหมายในเชิงระดับความรุนแรงที่คาดหวัง และสามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายไตรมาส ความรุนแรงที่คาดหวังและสามารถรายงานระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยรายไตรมาส

๕. กำกับให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง เสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจัดทำและทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ทบทวนคู่มือบริหารความเสี่ยง เสนอผู้บริหารเป็นรายไตรมาส

๖. พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และให้ใช้ระบบ Internet เป็นช่องทางการสื่อสารภายใน
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในการเผยแพร่เรื่องนโยบาย กฎระเบียบ คำสั่งและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้ง
ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง

๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสมพร มีทองขาว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

คำนำ

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง จัดทำตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ “ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” และหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙.๔/๒๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือบริหารองค์กรที่มีความสำคัญและนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการบริหารจัดการสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรและเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงานขององค์กรลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นอกเหนือไปจากนี้ยังถือเป็นโอกาสในการสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มให้องค์กรด้วยการพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง เห็นถึงประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว จึงได้จัดให้มีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เป็นกรอบขั้นตอนของการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน และเป็นไปตามหลักวิชาการ ครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO : ERM Integrated Framework) ที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดแนวทางบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับกรอบหลักเกณฑ์ด้านบริหารความเสี่ยงของกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง อันจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจที่ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และการบริหารขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ท้ายที่สุดนี้คือมีบริหารจัดการความเสี่ยง ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีเจตนาเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และเสริมสร้างความเข้าใจในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรแก่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กร รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามการดำเนินการตามมาตรฐานลดความเสี่ยงเพื่อนำไปสู่การบรรลุตามแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรม ต่อไป

สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล	๑
ความหมายและคำจำกัดความ	๑
วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง	๒
เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๓
ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๓
ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการผลักดันการบริหารความเสี่ยง	๓

บทที่ ๒ หลักการบริหารความเสี่ยง

๕

บทที่ ๓ แนวทาง/วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กองคลังฯ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗	๗
การคัดเลือกโครงการในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๗
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๙
แผนผังแสดงกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๖

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ แบบฟอร์มการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๑๗
แบบฟอร์มที่ ๑ : แบบพิจารณาคัดเลือกโครงการ	๑๘
แบบฟอร์มที่ ๒ : ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละโครงการ	๒๐
แบบฟอร์มที่ ๒.๑ : แบบวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง	๒๑
แบบฟอร์มที่ ๒.๒ : แบบประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและกลยุทธ์ฯ	๒๒
แบบฟอร์มที่ ๒.๓ : ตารางระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์	๒๓
แบบฟอร์มที่ ๒.๔ : การกำหนดมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยง	๒๔
แบบฟอร์มที่ ๒.๕ : แผนการจัดการความเสี่ยง	๒๕
แบบฟอร์มที่ ๒.๖ : การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง	๒๖

ภาคผนวก ๒ แผนผังบริหารจัดการความเสี่ยง

๒๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน การดำเนินงานขององค์กรจะต้องเผชิญกับสภาพความไม่แน่นอนทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งก่อให้เกิดเหตุการณ์ทั้งที่เป็นความเสี่ยง และโอกาส (Risk and Opportunities) ต่อองค์กร โดยความเสี่ยงจะส่งผลกระทบในเชิงลบ ในขณะที่โอกาสเป็นตัวสร้างราคาต่อองค์กร

ดังนั้น การบริหารจัดการความเสี่ยง จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยป้องกัน รักษา และส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) โดยมุ่งเน้นให้ทุกระดับการดำเนินงาน ด้วยความโปร่งใส่มีประสิทธิภาพ ส่งผลที่ดีต่อภาพลักษณ์ และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

องค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงิน การคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ “ให้หน่วยงานรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายในควบคุมภายในและ การบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้อีอปปิบติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” และ หนังสือกระทรวงการคลังที่ ๐๘๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ตลอดจนกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง ขององค์กรเชิงบูรณาการ (Enterprise Risk Management Integrated Framework) ของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ตามหลักเกณฑ์ (COSO ERM) ซึ่งได้คำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรไว้ว่า การบริหารความเสี่ยงขององค์กร คือการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการที่กำหนดขึ้นและนำไปใช้โดย คณะกรรมการฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่นๆ ขององค์กรเพื่อกำหนดกลยุทธ์และใช้กับหน่วยงานทั้งหมดในองค์กร โดยได้รับการออกแบบมาเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งอาจมีผลกระทบต่อองค์กร รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) ประเมินได้ควบคู่ได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้ความมั่นใจว่าองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ต้องให้ความสำคัญและอีอปปิบติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในทุกระดับขององค์กร

คู่มือบริหารความเสี่ยง ฉบับนี้ จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO (COSO : ERM Integrated Framework) ประกอบกับกรอบหลักเกณฑ์การวัดประเมินผล การดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงตามที่กรมบัญชีกลางกระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้น

๒. ความหมายและคำจำกัดความ

ความเสี่ยง (Uncertainty) หมายถึง ความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมายโดยผลกระทบดังกล่าวทำให้การดำเนินงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายหรือความคาดหวังโดยอาจวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงได้จากผลกระทบของเหตุการณ์และโอกาสที่จะเกิด

ปัจจัยความเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง สาเหตุของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการดำเนินงานหลักที่กำหนดไว้ทั้งที่เป็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในองค์กร

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยงและการ วิเคราะห์ เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรโดยการประเมินจาก

๑. โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๒. ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดของความรุนแรงความเสียหายที่เกิดขึ้นหากเกิด

ระดับของความเสี่ยง (Risk Level) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ ความเสี่ยงสูงมาก ความเสี่ยงสูง ความเสี่ยงปานกลาง ความเสี่ยงน้อย และ ความเสี่ยงน้อยมาก

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง การกำหนดนโยบายโครงสร้างและกระบวนการ เพื่อทำให้คณะกรรมการผู้บริหารและบุคลากรนำไปปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์และปฏิบัติงานทั่วทั้งองค์กร โดย กระบวนการบริหารความเสี่ยงจะสัมฤทธิ์ผลได้องค์กรจะต้องสามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ประเมินผลกระทบ ต่อองค์กรและกำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสมให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นใน ระดับหนึ่งว่าผลการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้

COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) หมายถึง ครอบแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) มี แนวทางในการแจกแจงปัญหาและความเสี่ยงออกเป็นองค์ประกอบย่อย รวมถึงมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบด้านการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

การบริหารความเสี่ยงโดยองค์รวม (Enterprise Risk Management: ERM) หมายถึง การบริหาร ปัจจัยและความคุ้มกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร รวมถึงกระบวนการในการปฏิบัติงาน โดยต้องพยายามที่จะลดสาเหตุ ของความเสี่ยงในแต่ละโอกาสที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย โดยการทำให้ระดับความเสี่ยงและ ขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุม ได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสำคัญ

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง แนวทางในการลดโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ หรือความเสี่ยงหรือลด ผลกระทบความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Rise Tolerance)

การติดตามประเมินผล หมายถึง ระบบบริหารความเสี่ยงที่สมบูรณ์ หน่วยงานจะต้องมีการติดตามผล ระหว่างดำเนินการตามแผน และทำการตรวจทานดูว่าแผนมีการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพดีให้คงดำเนินการ ต่อไป เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดได้มีประสิทธิภาพเพียงพอเหมาะสม มีการปฏิบัติตามจริงหากพบข้อบกพร่องต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลา นอกจากนี้ควรกำหนดให้มีการประเมิน ความเสี่ยงซ้ำอีกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อดูว่าความเสี่ยงได้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แล้วมีความเสี่ยงใหม่เพิ่ม ขึ้นมาอีกหรือไม่

ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ความเสี่ยงที่ องค์กรต้องพยายามลดให้น้อยลงหรือหมดไป ได้แก่ ความเสี่ยงในด้านนโยบาย ความเสี่ยงในด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงในด้านทรัพยากรบุคคล ความเสี่ยงในด้านการเงิน และความเสี่ยงในด้านกฎหมาย ระเบียบ/ข้อบังคับ ต่างๆ เป็นต้น

ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เป็นสิ่งที่อยู่ นอกเหนือความรับผิดชอบขององค์กร ซึ่งต้องพยายามหามาตรการที่จะลดผลกระทบในทางลบให้ได้มากที่สุด ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสภาพเศรษฐกิจ ความเสี่ยงด้านการเมืองการปกครอง ความเสี่ยงด้านการแข่งขัน ความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ความเสี่ยงด้านสังคมและพฤติกรรมของผู้บริโภค ความเสี่ยง ด้านกฎหมาย และความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ เป็นต้น

๓. วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เพื่อเป็นแนวทางให้น่วยงานในองค์กรมีความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถ บริหารความเสี่ยงได้ในทิศทางเดียวกัน

๒. เพื่อน่วยงานสามารถดำเนินงานได้ตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่นโดย เป็นไป ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดความเสี่ยงในหน่วยงานทุกระดับขององค์กร ได้แก่ สำนักปลัด กองคลัง กอง ซ่อม กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

๔. เพื่อเป็นการลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง และเป็นกรอบแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

๕. เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

๒. จัดให้มีระบบการบริหารที่ดี และเป็นไปอย่างมีระบบ และมีองค์ประกอบหลักของการบริหารความเสี่ยง ที่ดีและครบถ้วน

๓. สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๕. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมาย และภารกิจหลักขององค์กร

๒. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้พนักงานภายในองค์กร เข้าใจ เป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และทราบถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่องค์กรได้อย่างครบถ้วน

๓. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานเนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ ผู้บริหาร สามารถมั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม และทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของ ผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ องค์กร

๔. ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการบริหารความเสี่ยง ทำให้รูปแบบการ ตัดสินใจ ใน การปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยผู้บริหารมีความ เข้าใจใน กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๕. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการ จัดสรรทรัพยากร เป็นไปอย่างเหมาะสมโดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการ ในการบริหารความเสี่ยง ที่สอดคล้องกับความเสี่ยงที่มีอยู่จริง

๖. ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการผลักดันการบริหารความเสี่ยง
ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ประสบความสำเร็จมี ๘ ประการ ดังนี้

๑. การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง

การปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะประสบความสำเร็จเพียงได้ขึ้นอยู่กับ เจตนา มติ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและความเป็นผู้นำของผู้บริหารระดับสูงในองค์กรผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญ และการสนับสนุนแก่ทุกคนในองค์กรให้เข้าใจความสำคัญในคุณค่าของการบริหารความเสี่ยงต่องค์กร เพราะอาจ ทำให้การบริหารความเสี่ยงไม่สามารถเกิดขึ้นได้

๒. ความเข้าใจความหมายของความเสี่ยงตรงกัน

การใช้คำนิยามเกี่ยวกับความเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงแบบเดียวกันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการ กำหนดวัตถุประสงค์นโยบายกระบวนการเพื่อใช้ในการบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงและกำหนดวิธีการจัดการความ เสี่ยงที่เหมาะสม ทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการบริหารความเสี่ยง

๓. กระบวนการบริหารความเสี่ยงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

องค์กรท้าวไปจะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้นั้น จะต้องนำ กระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องทั้งองค์กรและกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๔. การบริหารการเปลี่ยนแปลงต้องมีการซึ่งแจ้ง

การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติ องค์กรต้องมีการปรับวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้เข้ากับทุกระดับขององค์กร และต้องให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของผลที่องค์กรและแต่บุคคลจะได้รับการเปลี่ยนแปลง

๕. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงและวิธีปฏิบัติมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการสื่อสารจะเน้นให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์องค์กร การซึ่งแจ้งทำความเข้าใจต่อพนักงานทุกคนถึงความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้เกิดการยอมรับในกระบวนการ และนำมาซึ่งความสำเร็จในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยง

๖. การวัดผลการบริหารความเสี่ยง

การวัดความเสี่ยงในรูปแบบผลกราฟและโอกาสที่จะเกิดขึ้นจะทำให้ผู้บริหารสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและดำเนินกระบวนการทั้งหมด ให้เกิดความสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นการลดความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้นสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและดำเนินการให้กับบุนการทั้งหมดเกิดความสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นการลดความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๗. การให้ความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยง

ผู้บริหารและพนักงานทุกคนในองค์กรบริหารส่วนตัวบลนაส่วงควรต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้เข้าใจกระบวนการบริหารความเสี่ยงและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการจัดการกับความเสี่ยงเพื่อรักษาความสำเร็จขององค์กร และสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง

๘. การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนสุดท้ายของปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง คือ กำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหารความเสี่ยง

- การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงคราวพิจารณาประจำเดือน ต่อไปนี้

- การรายงานและตรวจสอบขั้นตอนติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงความชัดเจน และสมำเสมอ

- การมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง

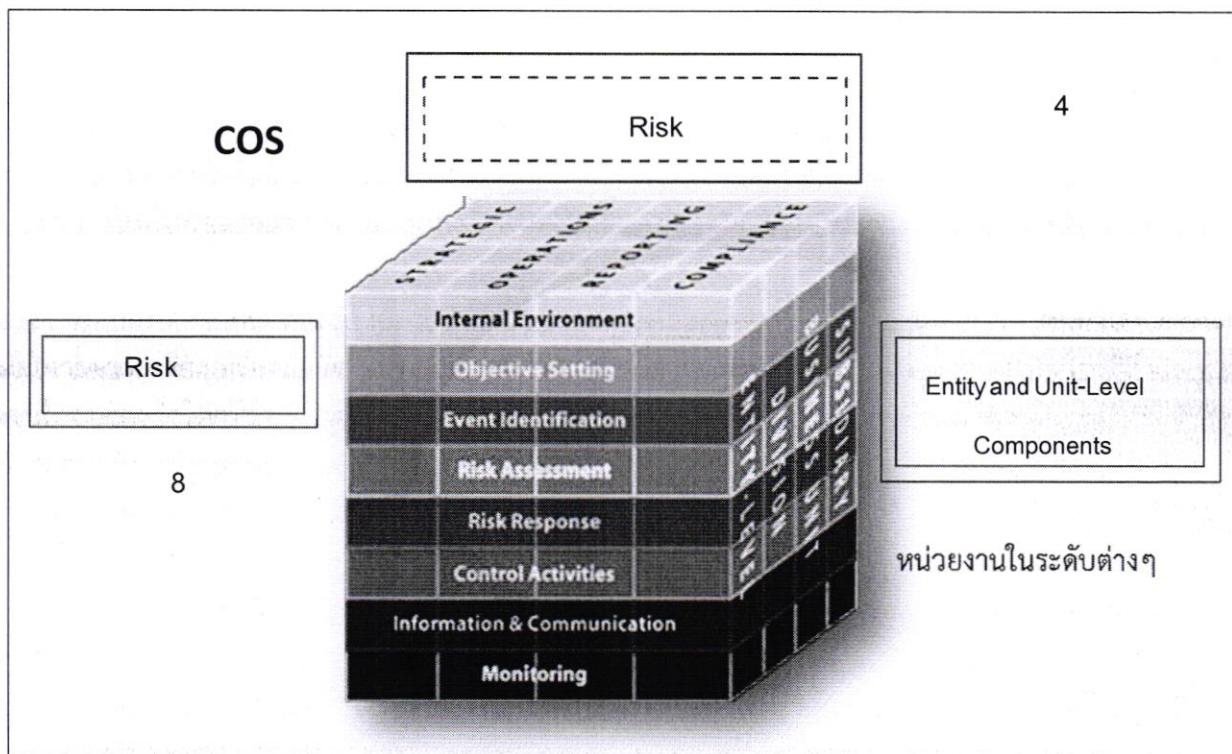
- บทบาทของผู้นำในการสนับสนุน และติดตามการบริหารความเสี่ยง

- การประยุกต์ใช้เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง

บทที่ ๒

หลักการบริหารความเสี่ยง

มาตรฐานที่จะนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางบริหารความเสี่ยงเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) มีแนวทางในการแจกแจงปัญหา และความเสี่ยงออกเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ รวมถึงมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน อ้างอิงจากมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ดังแสดงในรูปที่ ๑

รูปภาพที่ ๑ องค์ประกอบในการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO : ERM (Integrated Framework)

กรอบหลักการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO : ERM (Integrated Framework) ดังกล่าว มีองค์ประกอบหลักจำนวน ๘ องค์ประกอบ เพื่อเป็นกรอบการบริหารความเสี่ยงและ การควบคุมภายใน ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) ได้แก่ วัฒนธรรมขององค์กร นโยบายในการบริหารความเสี่ยงและมุ่งมองของผู้บริหารเป็นต้น

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) เป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรโดยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ขององค์กร

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) เป็นการระบุปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากภายในออกและภายนอกในองค์กรโดยพิจารณาถึงสาเหตุของความเสี่ยงนั้นๆ

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการวิเคราะห์พิจารณาจากโอกาสในการเกิดขึ้นของความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการกำหนดมาตรการที่จะรองรับและตอบสนองต่อความเสี่ยง ได้แก่ การลดโอกาสในการเกิดความเสี่ยงการถ่ายโอนความเสี่ยง การลดผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยง และการยอมรับความเสี่ยงเป็นต้น

๖. กิจกรรมควบคุม (Control Activities) เป็นการกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการดำเนินการตามมาตรการตอบสนองความเสี่ยงที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) ได้แก่ การเก็บรวบรวมการบันทึกข้อมูล การสื่อสารรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยง

๘. การติดตามผล (Monitoring) เป็นการติดตามผลในการบริหารความเสี่ยงว่าเมื่อดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามมาตรการที่กำหนดไว้แล้ว ได้มีผลอย่างไรมีความเสี่ยงต่อก้างหลงเหลืออยู่หรือไม่

บทที่ ๓

แนวทาง/วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง

ประธานกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง แจ้งให้ทุกสำนัก/กอง แต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง ขึ้น ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการสำนัก/กอง เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย เป็นรองประธานคณะกรรมการ
๓. หัวหน้างาน เป็นคณะกรรมการ
๔. หัวหน้างานที่ได้รับมอบหมาย เป็นคณะกรรมการ/เลขานุการ
๕. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นคณะกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงกำหนด

๒. พิจารณาคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๓. ติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานผลตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง

๔. ทบทวนแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง

๒. การคัดเลือกโครงการในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโครงการในการวิเคราะห์ความเสี่ยงให้สำนัก/กอง พิจารณาคัดเลือกโครงการในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. เป็นโครงการที่บรรลุเป้าหมายภายใต้กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
๒. เป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี/หรือได้รับงบประมาณภายนอก
๓. เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเกิดเป็นผลผลิตหรือบริการที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย
๔. เป็นโครงการที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น

หลักเกณฑ์		เกณฑ์ค่าแน่นการ		
		๑	๒	๓
ก	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ
	ความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์	ไม่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ เทศบาลโดยตรง	-	อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ เทศบาลโดยตรง
ข	จำนวน งบประมาณ	ได้รับงบประมาณไม่ต่ำ กว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ ไม่เกิน ๒๕๕,๘๘๙ บาท หรือกำหนดเอง	ได้รับงบประมาณไม่ต่ำ กว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่ ไม่เกิน ๔๕๕,๘๘๙ บาท หรือกำหนดเอง	ได้รับงบประมาณเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือกำหนดเอง
	งบประมาณ	ไม่ได้รับงบประมาณ	-	ได้รับงบประมาณ
ค	ผู้รับบริการ	เป็นผู้รับบริการภายใน สำนัก/กอง	เป็นผู้รับบริการภายใน อบต. (ระหว่างสำนัก/ กอง)	เป็นผู้รับบริการภายนอก อบต. (ประชาชนทั่วไป)

วิธีดำเนินการ

๑. ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาคัดเลือกโครงการ ที่ระบุในแผนพัฒนา ท้องถิ่น ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และแผนการดำเนินงาน และมีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ตามเกณฑ์ที่กำหนด นำมาคัดเลือกตาม แบบฟอร์มที่ ๑ : แบบพิจารณาคัดเลือกโครงการพร้อมอธิบายหลักเกณฑ์การคัดเลือกในตารางที่แนบท้ายแบบฟอร์มที่ ๑

๒. ในการนี้ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเกณฑ์ค่าแน่น การพิจารณาตามที่ระบุในข้อ ๑ ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนกำหนด ยังไม่สามารถ นำไปเป็นเกณฑ์ค่าแน่นพิจารณาได้ เนื่องจากเห็นว่าหลักเกณฑ์ของโครงการที่รับผิดชอบมีลักษณะเฉพาะ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ค่าแน่นขึ้นใหม่ โดยยึดหลักการกำหนดเกณฑ์ค่าแน่นใน ๓ ระดับ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบค่าแน่นเพื่อคัดเลือกโครงการได้

๓. ในการนี้ที่ผลการคัดเลือกโครงการมีค่าแน่นเท่ากัน ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของสำนัก/กอง พิจารณาคัดเลือกโครงการตามติที่ประชุม และเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

๓.๑ ทุกสำนัก/กอง คัดเลือกโครงการ ไม่เกิน ๑ โครงการต่อยุทธศาสตร์

๓.๒ โครงการรวมภายในสำนัก/กอง ไม่เกิน ๓ โครงการต่อสำนัก/กอง

๓. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง กำหนดให้ทุกสำนัก/กอง ต้อง มีขั้นตอน การดำเนินการ หลักการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดทำความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการ บริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายจะต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง เพื่อให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานใน แต่ละระดับ และ สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน

วิธีดำเนินการ

ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาระบุวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะนำมา พิจารณาความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง

การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันระบุความเสี่ยงและ ปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากการปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบ ต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเทศบาล ในกระบวนการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดของกระบวนการ ปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดเสียหายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด การระบุปัจจัยเสี่ยงของการไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรเริ่มด้วยการแยกแยะกระบวนการบริหาร นั่นๆ ที่ทำให้เกิดความผิดพลาด ความ เสียหายและเสียโอกาส ปัจจัยเสี่ยงนั้นควรเป็นต้นเหตุที่แท้จริง เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหา มาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้

๒.๑ สาเหตุของความเสี่ยง แบ่งได้ ๒ ด้าน ดังนี้

๑. ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น สังคม ภาวะ เศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี เป็นต้น

๒. ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่ควบคุมได้โดยองค์กร เช่น ข้อบังคับภายใน หน่วยงาน วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหาร การจัดการความรู้ ความสามารถบุคลากร เป็นต้น

๒.๒ ประเภทความเสี่ยง แบ่งเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากนโยบาย การบริหารแผนงาน หรือการตัดสินใจผิดพลาด ทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ระบุไว้ในแผนการดำเนินงาน

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากระบบงาน เทคโนโลยี รวมทั้งคนในองค์กร ที่ส่งผลกระทบและทำให้องค์กรไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับการบริหารและการควบคุมทาง การเงิน และ งบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจาก การฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับหรือมาตรฐานที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน

วิธีดำเนินการ

๑. ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง ร่วมกันนำโครงการที่ผ่านการ พิจารณาคัดเลือกโครงการ นำมาจัดทำตาม แบบฟอร์มที่ ๒.๐ : ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละโครงการ

๒. พิจารณาระบุปัจจัยเสี่ยงทั้งภายนอกและภายในที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ แบบฟอร์มที่ ๒.๑ : แบบวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง

๓. พิจารณาระบุปัจจัยความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยเสี่ยง โดยพิจารณาตามความหมายที่ระบุไว้ในข้อ ๒.๒ ประเภทความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นการประเมินระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ โดยคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง ต้องกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐานเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง ดังนี้

๓.๑ การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมิน ความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง กำหนดหลักเกณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงขึ้น ซึ่งสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ ในเชิงปริมาณหมายสำหรับสำนัก/กอง ที่มีข้อมูลตัวเลข หรือจำนวนเงินมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างพอเพียง และในเชิงคุณภาพหมายสำหรับสำนัก/กอง มีข้อมูลเชิงพรรรณ ไม่สามารถบุปเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ ซึ่งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วงได้กำหนด หลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๑. ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) กำหนดไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ(เชิงปริมาณ)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๕ครั้ง/ปี
๔	สูง	๔ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	๓ครั้ง/ปี
๒	น้อย	๒ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	๑ ครั้ง/ปี

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ(เชิงคุณภาพ)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงสูงมาก
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงบางครั้ง
๒	น้อย	อาจมีโอกาสเกิดความเสี่ยงนานๆครั้ง
๑	น้อยมาก	แทบไม่มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงเลย

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยง (Impact) กำหนดไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

๒.๑ กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านกลยุทธ์

ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรในระดับสูงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรในระดับสูง
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างขององค์กรบ้าง
๒	น้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเล็กน้อย
๑	น้อยมาก	แทบไม่มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเลย

๒.๒ กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อกระบวนการและการทำงานรุนแรงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อกระบวนการและการทำงานขั้นรุนแรง
๓	ปานกลาง	มีการซักถามอย่างมีนัยสำคัญต่อการทำงาน
๒	น้อย	มีผลกระทบเล็กน้อยต่อการทำงาน
๑	น้อยมาก	ไม่มีการซักข้อมูลการทำงาน

๒.๓ กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการเงิน

๒.๓.๑ กรณีความรุนแรงที่สามารถคาดเป็นตัวเงินได้

ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มากกว่า ๑๐๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
๔	สูง	มากกว่า ๕๐,๐๐๑ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	มากกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	มากกว่า ๕,๐๐๑ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

๒.๓.๒ กรณีเป็นความรุนแรงที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงขั้น
๔	สูง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพากงาน
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุด
๒	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง

๒.๔ กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ

ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรในระดับสูงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรในระดับสูง
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างขององค์กรบาง
๒	น้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเล็กน้อย
๑	น้อยมาก	แทบไม่มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเลย

๓.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกันทำให้สามารถ

กำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ดังนี้

๑. พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒. พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง ที่มีผลต่อนำร่องงานว่ามีระดับความรุนแรงหรือมีความเสียหายเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

๓.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์และความรุนแรงของผลกระทบแล้วของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว ให้นำผลที่ได้มายังความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงว่าอยู่ระดับใด

๓.๔ การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว นำมาจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญและเหมาะสม โดยพิจารณา จากระดับความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงที่ประเมินได้ตามตารางประเมินความเสี่ยง โดยการจัดลำดับ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ และเลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและสูง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในขั้นตอนต่อไป

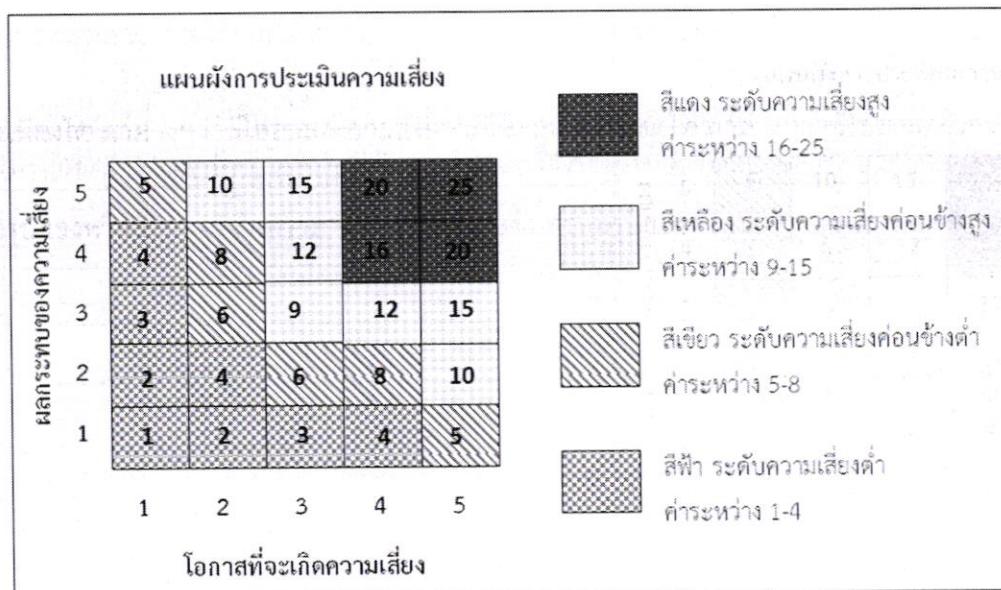
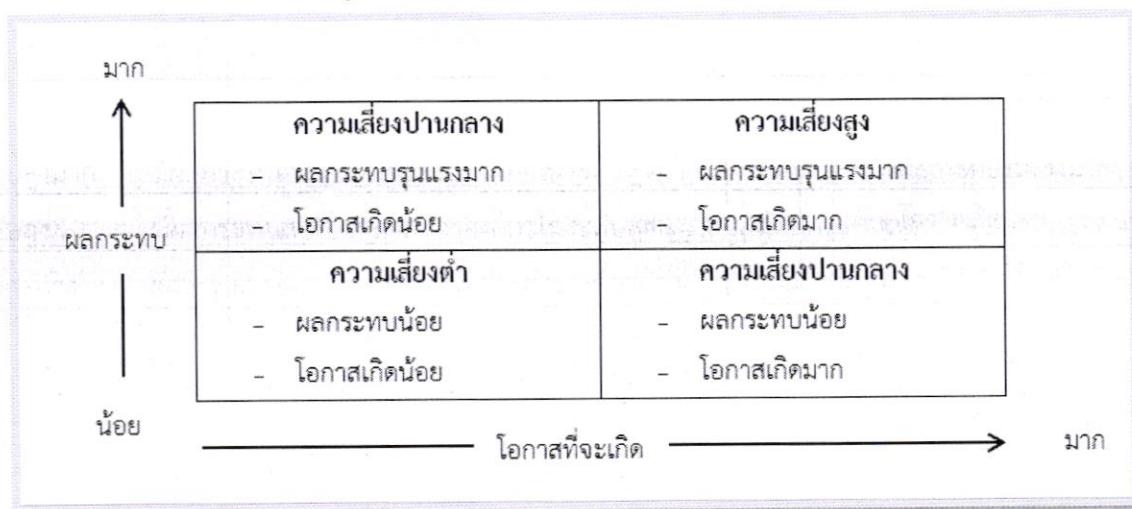
ในการประเมินความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดขึ้น และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ}$$

ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับคะแนนความเสี่ยง	จัดระดับความเสี่ยง	กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง	พื้นที่สี
๑-๔	ต่ำ	หลีกเลี่ยงหรือกำจัดความเสี่ยง	ฟ้า
๕-๘	ปานกลาง	ยอมรับความเสี่ยง (มีมาตรการติดตาม)	เขียว
๙-๑๕	สูง	ควบคุมความเสี่ยง (มีแผนควบคุมความเสี่ยง)	เหลือง
๑๖-๒๕	สูงมาก	ถ่ายโอนความเสี่ยง	แดง

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) การวัดระดับความเสี่ยง

นโยบายขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่วงกำหนดค่าคะแนนโอกาสและผลกระทบตั้งแต่ระดับขั้นไป

วิธีดำเนินการ

๑. ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง ประเมินความเสี่ยงในแต่ละปัจจัยลงในแบบฟอร์มที่ ๒.๒ : แบบประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง

๒. พิจารณาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงจากปัจจัยผลการวิเคราะห์ ในแบบฟอร์มที่ ๒.๓ : ตารางระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ และตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ ให้ครบถ้วนทุกปัจจัยเสี่ยง โดยพิจารณาเกณฑ์ประเมินมาตรฐานที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงกำหนด (ระบุในข้อ ๓.๑ การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน)

๓. ในกรณีที่คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเกณฑ์การประเมินมาตรฐานตามที่ระบุในข้อ ๓.๑ ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่วง กำหนด ยังไม่สามารถนำไปเป็นเกณฑ์เพื่อประเมินความเสี่ยงได้ เนื่องจากเห็นว่าความเสี่ยงหรือปัจจัยของโครงการที่รับผิดชอบมีลักษณะเฉพาะและไม่สามารถนำเกณฑ์การประเมินมาตรฐานไปประเมินได้ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่ โดยยึดหลักการกำหนดเกณฑ์ประเมิน ใน ๕ ระดับตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้สามารถนำไปเทียบเคียงในการจัดอันดับความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่วงได้ รวมถึงการกำหนดแนวทางการตอบสนองความเสี่ยง ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง

การกำหนดแนวทางการตอบสนองความเสี่ยง มุ่งเน้นให้องค์กรสามารถบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยการกำหนดแนวทางการตอบสนองความเสี่ยงสามารถทำได้หลายวิธี และสามารถ ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบ เพื่อลดระดับผลกระทบความเสี่ยง แบ่งได้ ๔ แนวทางดังนี้

๑. หลีกเลี่ยงความเสี่ยงหรือกำจัดความเสี่ยง คือความเสี่ยงที่มีค่าโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับต่ำซึ่งหน่วยงานสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้

๒. ยอมรับความเสี่ยง (มีมาตรการติดตาม) คือความเสี่ยงที่มีโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง เป็นความเสี่ยงที่มีต้นทุนในการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ จึงต้องยอมรับความเสี่ยงและหามาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อร่องรับผลที่จะเกิดขึ้น

๓. ควบคุมความเสี่ยง (มีแผนควบคุมความเสี่ยง) คือความเสี่ยงที่มีค่าโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับสูง และจะต้องกำหนดแผนในการควบคุมความเสี่ยงเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. การถ่ายโอนความเสี่ยง คือความเสี่ยงที่มีค่าโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับสูงมากจนหน่วยงานไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้จึงยกภารกิจนั้นๆ ให้หน่วยงานอื่นบริหารจัดการแทน

วิธีดำเนินการ

ให้คณะทำงานบริหารความเสี่ยงของสำนัก/กอง กำหนดแนวทางการตอบสนองความเสี่ยงลงในแบบฟอร์มที่ ๒.๒ : แบบประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ การกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมหรือลดความเสี่ยง

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง ระบุแนวทางการตอบสนองความเสี่ยงในแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว ให้คณะทำงานกำหนดกิจกรรมเพื่อควบคุมหรือลดความเสี่ยงที่อยู่ระดับสูงและ สูงมาก ให้ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และสามารถปฏิบัติได้จริงรวมทั้งพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่าย และ ต้นทุนที่ต้องใช้ในการดำเนินมาตรการและแผนปฏิบัติการเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ขั้นตอนที่ ๖ กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง

ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง ของสำนัก/กอง ตามรูปแบบที่กำหนด แล้วจัดส่งข้อมูลให้งานนโยบายและแผนเพื่อทำการประเมินข้อมูล และจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเสนอคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่วง เพื่อพิจารณาต่อไป

วิธีดำเนินการ

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กองนำผลการประเมินความเสี่ยง จาก แบบฟอร์มที่ ๒.๔ การกำหนดมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยง ที่ต้องใช้กลยุทธ์ควบคุมความเสี่ยง และการถ่ายโอนความเสี่ยง นำมาประยุกษาเวลา งบประมาณ ผลผลิต/ผลลัพธ์ และผู้รับผิดชอบใน แบบฟอร์มที่ ๒.๕ แผนการจัดการความเสี่ยง ให้ครบถ้วนแล้วส่งผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของหน่วยงาน ตั้งแต่แบบฟอร์มที่ ๑ ถึง แบบฟอร์มที่ ๒.๕ ส่งให้งานนโยบายและแผนภายในเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนที่ ๗ ติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ

เมื่อทุกสำนัก/กอง ได้ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงไประยะหนึ่งแล้ว จะต้องรายงานผลการดำเนินงานในรอบ ๑๒ เดือน พร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์และสรุปผลรวมถึงระบุปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงในปีงบประมาณถัดไป แล้วเสนอต่อกomite คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบล นาส่าวง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือข้อเสนอแนะและนำเสนอนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่าวง เพื่อ โปรดทราบต่อไป

วิธีดำเนินการ

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กองนำผลการประเมินความเสี่ยง จาก แบบฟอร์มที่ ๒.๕ แผนการจัดการความเสี่ยง มาดำเนินการรายงานผลใน แบบฟอร์มที่ ๒.๖ การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง โดย อธิบายผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง แล้วจัดส่งข้อมูลให้กองวิชาการและแผนงาน เพื่อรายงานต่อกomite คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่าวง

๔. แผนผังแสดงกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ทบทวนการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาส่าง

- ปัจจัยภายใน
- ปัจจัยภายนอก
- ยุทธศาสตร์
- โครงการ

๒. การระบุประเด็นความเสี่ยง

- ด้านกลยุทธ์	- ด้านการดำเนินงาน
- ด้านการเงิน	- ด้านการเงิน

๓. การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง

- โอกาสในการเกิด	- ความรุนแรงของผลกระทบ
- วิเคราะห์ความเสี่ยง	- จัดลำดับความเสี่ยง

๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

- ต่ำ	- ปานกลาง	- สูง	- สูงมาก
กำจัด *	ยอมรับ *	ควบคุม *	ถ่ายโอน

๕. การกำหนดมาตรการในการตอบสนองความเสี่ยง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง

๗. ติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยง

๘. การจัดทำคู่มือและแผนในการบริหารความเสี่ยง

- แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- คู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยง

ภาคผนวก ๑

แบบฟอร์มการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ลำดับ	โครงการ	คะแนน			
		เป้าหมาย (ก)	งบประมาณ (ข)	ผู้รับบริการ (ค)	รวม (ก+ข+ค)

หมายเหตุ : ผลการคัดเลือก

๑. ทุกสำนัก/กอง คัดเลือกโครงการ ไม่เกิน ๑ โครงการต่อยุทธศาสตร์
๒. โครงการรวมภายใต้สำนัก/กอง ไม่เกิน ๓ โครงการต่อสำนัก/กอง

หลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ

๑. เป็นโครงการที่บรรลุเป้าหมายภายใต้กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
๒. เป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณจากและได้รับงบประมาณภายนอก
๓. เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเกิดเป็นผลผลิตหรือบริการที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย
๔. เป็นโครงการที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น

หลักเกณฑ์	เกณฑ์คัดเลือก		
	๑	๒	๓
ก			
ข			
ค			

แบบฟอร์มที่ ๒ : ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละโครงการ
การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ
ประเด็นยุทธศาสตร์.....
โครงการ.....
เป้าหมาย

วัดคุณประสิทธิภาพ

๑.
๒.
๓.

งบประมาณ..... บาท
หน่วยงานที่รับผิดชอบ..... ผู้รับผิดชอบ.....

แบบฟอร์มที่ ๒.๑ : แบบวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง
ยุทธศาสตร์.....
ลำดับ..... โครงการ.....
หน่วยงานที่รับผิดชอบ.....

แบบประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง ประเด็นยุทธศาสตร์.....
 โครงการ/กิจกรรม.....
 ผู้รับผิดชอบ.....

ประณีทความ เสี่ยง	ปัจจัย เสี่ยง	การประเมินความ					กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการ ความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	คะแนน	ระดับประเมิน	ค่าคะแนน ที่ยอมรับได้	
๑. ความเสี่ยง ดำเนินกลยุทธ์							☐ กำจัดความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง ☐ ควบคุมความเสี่ยง ☐ ถ่ายโอนความเสี่ยง
๒. ความเสี่ยง ดำเนินการ ดำเนินงาน							☐ กำจัดความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง ☐ ควบคุมความเสี่ยง ☐ ถ่ายโอนความเสี่ยง

ประเมินความเสี่ยง เบื้องต้น	ผลการประเมินความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง				กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการ ความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	คะแนนที่ยอมรับได้	คำแนะนำที่ยอมรับได้	
๓. ความเสี่ยง ด้านการเงิน						☐ จำกัดความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง ☐ ควบคุมความเสี่ยง ☐ ถ่ายโอนความเสี่ยง
๔. ความเสี่ยง ด้านปฏิบัติ ด้านกฎหมาย/ กิจกรรมเบ็ดเตล็ด						☐ จำกัดความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง ☐ ควบคุมความเสี่ยง ☐ ถ่ายโอนความเสี่ยง

แบบฟอร์มที่ ๒.๓ : ตารางระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ และตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ
โครงการ/กิจกรรม.....
หน่วยงานที่รับผิดชอบ.....
ประเภทความเสี่ยง.....
ปัจจัยเสี่ยง.....

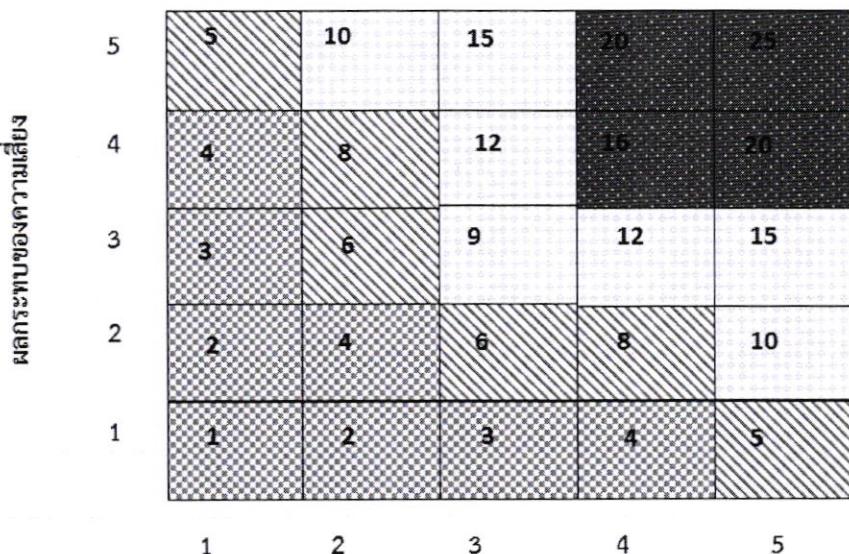
๑. ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ กារណดໄວ້ ៥ ระดับ ดังนี้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความ	ค າອືບາຍ
๑	น้อยมาก	
๒	น้อย	
๓	ปานกลาง	
๔	สูง	
៥	สูงมาก	

๒. ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง กារណดໄວ້ ៥ ระดับ ดังนี้

ระดับความรุนแรงผลกระทบของความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	ค າອືບາຍ
๑	น้อยมาก	
๒	น้อย	
๓	ปานกลาง	
๔	สูง	
៥	สูงมาก	

๓. การประเมินความเสี่ยง (วงกลมล้อมรอบคะแนนที่ประเมินได้)

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

การประเมิน	โอกาส	ผลกระทบ	ผลที่ได้
ระดับความเสี่ยง			
ระดับที่ยอมรับได้			

แบบฟอร์มที่ ๒.๕ แผนการจัดการความเสี่ยง
 ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๐๑๘
 โครงการ/กิจกรรม.....
 หน่วยงานที่รับผิดชอบ.....

ความเสี่ยง		กิจกรรมควบคุมความเสี่ยง	ระบบวิเคราะห์	งบประมาณ	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ประมวล ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	ค่าตอบแทนและ ระดับประเมิน				

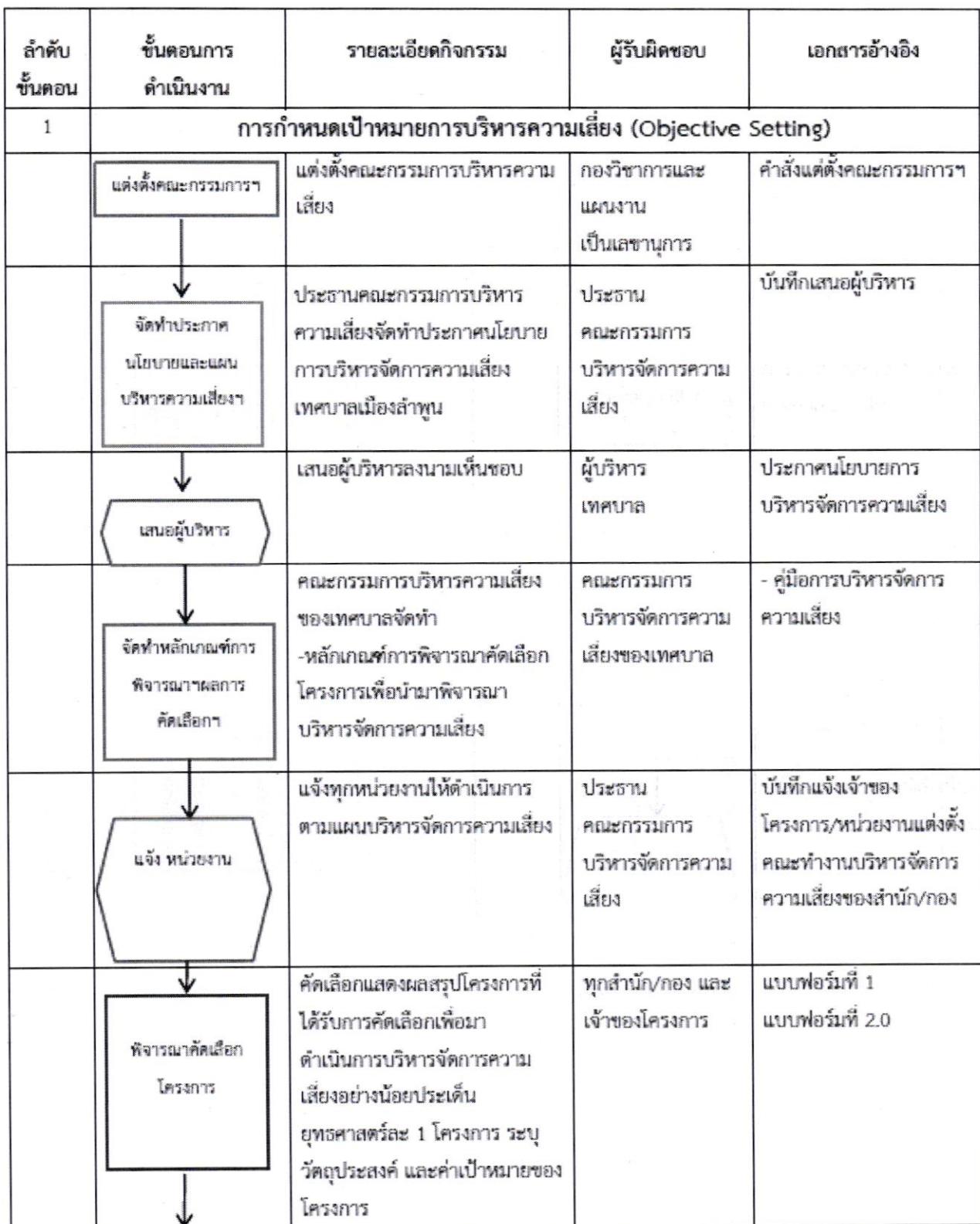
แบบพ่อร่มที่ ๒.๖ การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง
ประดิษฐ์นฤบดินทร์.....
โครงการ/กิจกรรม.....
หน่วยงานที่รับผิดชอบ.....

ภาคผนวก ๒

ผังการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผังการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง

ขั้นตอนและแนวทางการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง ตามหลักมาตรฐาน COSO และการป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดและความสูญเสียจากผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาส่วง มีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	รายละเอียดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารอ้างอิง
2	↓ การระบุความเสี่ยงต่างๆ (Event Identification)			
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> พิจารณากระบวนการที่ได้รับการคัดเลือกพิจารณาระบุวัตถุประสงค์และระบุความเสี่ยงของโครงการ </div>	เจ้าของโครงการ/หน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกพิจารณาระบุวัตถุประสงค์และระบุความเสี่ยงของโครงการ	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของโครงการ	แบบฟอร์มที่ 2.1
3	การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)			
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> ประเมิน ความเสี่ยง </div>	เจ้าของโครงการ/หน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือก <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินระดับความเสี่ยงโดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและระดับความรุนแรงของผลกระทบ 	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของโครงการ	แบบฟอร์มที่ 2.2 แบบฟอร์มที่ 2.3
4	กำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response)			
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> กำหนดกลยุทธ์ </div>	กำหนดกลยุทธ์สำหรับการจัดการความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของโครงการ	แบบฟอร์มที่ 2.1 แบบฟอร์มที่ 2.2 แบบฟอร์มที่ 2.3 แบบฟอร์มที่ 2.4
5	กิจกรรมบริหารความเสี่ยง (Control Activities)			
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> จัดทำแผนบริหาร จัดการความเสี่ยง </div>	จัดทำแผนกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของโครงการ	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของโครงการ	แบบฟอร์มที่ 2.5
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> แจ้งเจ้าของ โครงการ/หน่วยงาน </div>	เจ้าของโครงการ/หน่วยงานเสนอเอกสารตามขั้นตอนที่ 2.3 และ 4 เพื่อให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของเทศบาล พิจารณาตรวจสอบแผนของโครงการ และดำเนินการตามแผนฯ	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของโครงการ	แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ปี.....

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	รายละเอียดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารอ้างอิง
	<p>↓</p> <p>ส่งเอกสาร กระบวนการ</p>	ประชานกรรมการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของเทศบาล แจ้งให้ เจ้าของโครงการดำเนินการตาม แผนและรายงานผลการ ดำเนินงาน	คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง ของสำนัก/กอง และ เจ้าของโครงการ	บันทึกแจ้งทุกสำนัก/กอง และเจ้าของโครงการ
6	ข้อมูลและการสื่อสารด้านการบริหารความเสี่ยง (Information and Communication)			
	<p>↓</p> <p>จัดเผยแพร่ข้อมูลใน ช่องทางต่างๆ</p>	คณะกรรมการบริหารจัดการความ เสี่ยง เผยแพร่ข้อมูลด้านการ บริหารความเสี่ยง	คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง	ข้อมูลและการสื่อสารด้าน การบริหารความเสี่ยง
7	การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่างๆ (Monitoring)			
	<p>↓</p> <p>รายงานผลการ ดำเนินงาน</p>	เจ้าของโครงการรายงานผลการ ดำเนินงานมายังคณะกรรมการ บริหารจัดการความเสี่ยงของ เทศบาล	เจ้าของโครงการ/ หน่วยงาน	แบบแบบฟอร์มที่ 2.6 รายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนบริหารความเสี่ยง ในรอบ 12เดือน
	<p>↓</p> <p>ส่งคืน กระบวนการ</p>	ส่งคืนคณะกรรมการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของเทศบาล ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน โครงการ	คณะกรรมการ บริหารจัดการความ เสี่ยงของสำนัก/กอง	บันทึกแจ้งเจ้าของ หน่วยงาน
	<p>↓</p> <p>รายงานผลต่อ ผู้บริหาร</p>	รายงานผลการดำเนินงานตาม แผนบริหารจัดการความเสี่ยงและ ข้อเสนอแนะ	คณะกรรมการ บริหารจัดการความ เสี่ยงของเทศบาล	บันทึกสรุปผลการ ดำเนินงานตามแผนบริหาร จัดการความเสี่ยง รอบ 12 เดือน ปี